
Др Мирослав Јевтовић: УВОД У ПОЛИЦИЈСКУ ЕТИКУ

Др Срђан МИЛАШИНОВИЋ, доцент
Полицијска академија, Београд

У издању Полицијске академије недавно је објављен уџбеник Увод у полицијску етику, аутора др Мирослава Јевтовића. Ова књига, којом је значајно обогаћен фонд издања ове полицијске образовне установе, обрађује сложену и важну, данас све актуелнију проблематику, која до сада у нашој средини готово да није ни била научно-теоријски обрађивана, поготово на задовољавајући начин, тј. у оквиру опсежног и систематског приступа, какав је у њеној обради применио аутор др Јевтовић. Стога, већ и саму његову одлуку да приступи том захтевном пионирском послу треба поздравити као одважну. Али, још вредније од тога могле би, свакако, бити похвале које ова књига заслужује због стручних и педагошких квалитета који карактеришу њене садржаје.

Увод у полицијску етику је књига од 375 страница, која је подељена у 14 поглавља, којима су додати и: предговор, увод, садржај и библиографија.

Поглавља носе наслове: Полицијска етика као теоријско-сазнајна дисциплина, Рађање савременог полицијског морала, Улога и значај полицијског морала, Детерминанте полицијског морала, Извори и инспирације полицијског морала, Протагонисти полицијског морала, Корисници ефеката полицијског морала, Вредности и интереси штићени полицијским моралом, Структура полицијског морала, Тематика полицијског морала, Кодификација полицијског морала, Стање полицијског морала, Хетерономно санкционисање кршења полицијског морала, Правци и детерминанте развоја полицијског морала и Полицијски морал као предмет организованог и систематског педагошког посредовања.

Неколика поглавља имају разуђенију структуру и обимнија су од осталих, што одговара сложености и значају њима захваћене проблематике.

Тако су у другом поглављу исцрпније обрађене друштвено-историјске и идејне претпоставке уобличавања савременог полицијског морала, тј. одговарајући идеолошко-политички и политичко-културни контекст у коме се формирао овај феномен.

Такође су исцрпније обрађене детерминанте полицијског морала, ка-ко друштвене (политичке, друштвено-идејне, професионално-службене и међународне), тако и оне у индивидуалној равни.

Већа пажња посвећена је и анализи вредности и интереса штићених и унапређиваних посредством морала полиције, односно, њиховим екстерним и интерним носиоцима.

Извори и инспирације полицијског морала разврстани су на примарне (директне) и секундарне (индиректне). Из прве групе, исцрпно су обрађени: стандарди универзалног морала, стандарди цивилизацијског, епохалног и општег друштвеног морала, стандарди општег професионалног морала, одредбе релевантних међународних деонтолошких инструмената и одредбе деонтолошких докумената сродних професија.

Као секундарни (индиректни) извори и инспирације, такође исцрпно су обрађени: право (право људских права и слобода, међународно хуманитарно право и одредбе међународно-правних инструмената), обичај и традиција, као и неки други посреднији извори и инспирације.

Улози и значају морала полиције, као средишњем и најсложенијем теоријско-сазнајном проблему у овом предметном подручју, посвећено је најобимније поглавље овог рада. Пошто је указано на могућност примене емпиријских и теоријских методских приступа у објашњавању и доказивању функционалности и сврховитости полицијског морала, као и разумевању и образлагању неопходности манифестовања његовог задовољавајућег статуса (тј. у разумевању и образлагању императивности манифестовања очекиване моралности припадника полиције), и пошто је демонстриран сазнајни који се заснива на директном коришћењу емпиријских чињеница, експлицитније су приказани теоријски начини провођења овог сложеног и захтевног сазнајног подухвата.

Као главни начини теоријског објашњавања и доказивања, односно, разумевања и образлагања третираних предметних веза и својстава, издвојени су: телеолошки начин (који се заснива на анализи односа између полицијског морала и циљева у вези с деловањем полиције), аксиолошко-етички (који се

заснива на анализи сврхе полицијских функција) и онтолошко-феноменолошки начин (који се заснива на анализи стандардне конституције и ординарне праксе полиције). Особито пажљиво су елабориране аргументације у оквиру првог сазнајног начина, и то: аргументације по основу везе између полицијског морала и друштвених тежњи и циљева, и аргументације с обзиром на допринос морала остваривању професионално-службених интереса, тежњи, циљева и задатака полиције.

Такође је шире обрађена и проблематика организованог и систематског педагошког посредовања полицијског морала. Поред осталог, обрађени су општи и специфични разлози и циљеви успостављања етичког образовања за полицијску професионалну службу, затим концепције, форме, дидактичке тежње и одлике те праксе, начин изучавања полицијске етике у оквиру посебне наставне дисциплине, као и концепција, идентитет и друге (посебније) карактеристике наставне дисциплине „полицијска етика“. Најзад је прикаан и профил наставне дисциплине примерене професионално-етичком образовању будућих полицијских кадрова вишег ранга.

Књига Увод у полицијску етику - по њеној оригиналној концепцији и по зналачкој обради предметне материје, што подразумева и солидну концептуализацију, структурну поставку и систематичност у излагању конкретне грађе, затим по ваљаности предложених дефиниција, закључака и термина, те најзад и по основу примене адекватних метода и релевантности коришћених сазнајних извора - представља вредно научно-теоријско дело које у најбољем смислу доприноси утемељивању полицијске етике као научно-теоријске дисциплине.

Међутим ова књига је писана и с обзиром на сасвим конкретну педагошку сврху, тј. у сагласности с програмима двају наставних предмета који се изучавају на Полицијској академији: „Полицијска етика“ и „Социологија са полицијском етиком“, односно са циљем обезбеђивања уџбеника за те предмете. Аутор је и у том смислу успешно обавио свој задатак, тј. исказао је стручност и у дидактичко-методском смислу. Односно, излагање материје ове научно-теоријски солидно засноване књиге следи сва важна педагошко-дидактичка правила. Текст је писан и на прецизан и разумљив начин, какав је примерен потребама одговарајућег педагошког процеса.